

Strategigrupp minnesanteckningar

Tid och plats: 1 Mars 2010 klockan 13.00-16.45 Kommunhuset

Närvarande: Bengt Bergström
Leif Kennerberg
Mats Larsson
Hans Lindberg
Martin Nilsson (punkt 2)
Fredrik Saweståhl
Anna Steele Karlström

Ulf Börjesson (punkt 2)
Bernt Eklund (punkt 2 och 3)
Maria Hagbom
Per-Olof Lindfors
Dan Näsman
Åke Skoglund
Birgitta Wigren (punkt 3)

1. Minnesanteckningar

Minnesanteckningar från föregående möte den 21 januari 2010 har skickats ut.

2. Långsiktig lokalförsörjning kommunhuset

Rodamco avser att sälja kommunhuset under våren 2010. Ny lagstiftning medger 3 dimensionell fastighetsbildning. Det totala behovet av arbetsplatser i ett framtida kommunhus bedöms till ca 300 arbetsplatser med centralt läge. I Centrumhuset ryms för närvarande ca 260 arbetsplatser. Genom ytterligare omplacering och ringa investeringar bedöms ytterligare 30-40 arbetsplatser rymmas.

En prisindikation från Rodamco ligger på 130 Mkr. Några andra räknesätt ger marknadsvärde mellan 1100-120 Mkr. Två alternativa idéskisser på att bygga ett nytt Kommunhus har tagits fram för att bedöma behovet överskittligt. Investeringsbehovet bedöms till 200 Mkr inkl mark och markanläggning.

3. Förstudie Centrumskolan

"Centrumskolan" med Forellskolan och Nyboda skola, samt Dalskolan täcker idag ett behov med upptagning i huvudsak från Bollmora men även från andra kommundelar och kommuner. En förstudie har som syfte studera och söka fastställa "Centrumskolans" framtida lokalbehov. I den framtida skolan beräknas elevantalet uppgå till ca 750 elever i åk 6 – 9 samt musikklasser åk 4 - 5. Eleverna delas in i 6 arbetslag med tillhörande pedagoger.

För att få fler idéer har utöver det tidigare presenterats förslaget ytterligare två arkitekter bjudits in. Verksamheten upplevde att det tidigare presenterade förslaget var för traditionellt och att det fanns behov av nya idéer. Skolans utformning ska också stödja en modern organisation med arbetslag. Lokalerna ska utformas så att energiförbrukning och negativ

miljöpåverkan kan minimeras. Någon kostnadsberäkning har inte gjorts för de tillkommande förslagen men de bedöms som dyrare än de 130 Mkr enligt det tidigare förslaget.

Inriktningen är att gå vidare med SWECO:s förslag. En översyn av lokalprogrammet bör göras så att vi får en både yt- och kostnadseffektiv skola. Användningen av material som främjar energieffektivitet och minimal miljö- och hälsopåverkan prioriteras högt.

Då nybyggnation sker vid Nybodaområdet skall samtliga elever vid Nyboda- Forellen från hösten 2010 beredas plats i Forellskolan. Utöver de befintliga lokalerna kommer paviljonger att hyras in under ombyggnationen.

En ny redovisning görs på strategigruppens möte den 26 April

4. Samverkan inom upphandlingsverksamheten på Södertörn

Bakgrund

Under åren 2005-2007 pågick ett intensivt arbete med att öka samverkan i upphandlingsfrågor på Södertörn. På uppdrag från kommundirektörerna och kommunstyrelseordförandena togs det fram ett flertal rapporter i ämnet.

Utredningsarbetet utmynnade i ett förslag från styrgruppen för Södertörnssamarbetet till kommunstyrelserna i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö om samverkan inom upphandling. Samverkan föreslogs ske inom ramen för ett gemensamt kommunalförbund där även miljö- och hälsoskyddstillsyn kunde ingå. Ett av utredningsalternativen var att utnyttja Södertörns brandförsvarsförbund genom att överlåta upphandling samt miljötillsynen till dem.

I flera av kommunerna kunde ingen politisk enighet nås och förslaget föll. Invändningarna rörde bl.a. riskerna för det lokala näringslivet med stora upphandlingar, valet av samverkansform och oklarhet om hur medlemmarna skulle utöva sitt inflytande i ett kommunalförbund med flera olika verksamheter.

Parallellt med att förslaget till upphandlingssamverkan på Södertörn växte fram valde Södertälje en annan väg genom att istället se över möjligheten till inköpsamarbete mellan kommunförvaltningen och bolagskoncernen. Från och med 2009 sker Södertälje kommunkoncerns samtliga upphandlingar i det för ändamålet inrättade bolaget Telge Inköp AB. Telge Inköp AB har även Salems och Nykvarns kommuner som kunder

Arbetsätt i nuläget

Upphandlingsenheternas arbetsätt skiljer sig från kommun till kommun. Vissa har fördelat arbetet efter upphandlingsområden, medan andra, speciellt då de mindre, inte har någon särskild fördelning. Några upphandlingsenheter driver upphandlingsprocesserna i kommunen medan andra arbetar mer konsultativt. Vid kartläggningen 2005 framkom att flera av upphandlingsenheterna var underdimensionerade, vilket resulterade i att det strategiska arbetet försumrades.

Vid konsulternas inventering fann man sammantaget ca 2 000 ramavtal på Södertörn. Ofta hade kommunerna separata ramavtal med samma leverantör. Att upphandlingsenheten ska anlitas vid inköp över direktupphandlingsgränsen är ett vanligt krav. Trots detta sker köp

utanför deras insyn och kontroll. Bristande avtalstrohet medför också ökade kostnader för kommunerna.

Samverkan i nuläget

Det finns idag inget formellt uppdrag till upphandlingsfunktionerna i kommunerna att samverka, utan de samordnade upphandlingar som görs sker på initiativ av upphandlingscheferna.

De kommunala bolagen i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Tyresö sköter själva sina inköp, men saknar enligt tidigare konsultrapporter ofta professionell upphandlingskompetens. Bedömningen 2005 var att det fanns starka skäl att öka samverkan mellan bolagen och kommunerna avseende kompetensutveckling kring inköp. Däremot ansågs nyttan med gemensamma ramavtal begränsad då bolagens behov av inköp i relativt liten omfattning överensstämmer med kommunernas. Samverkan borde i första hand ske med bolag i liknande bransch.

Sammanfattning

En stor del av arbetstiden, speciellt på en liten upphandlingsenhet där ingen specialisering kan göras och spetskompetens saknas, används till att hålla sig ajour med förändringar i lagstiftningen.

- Ett inköpsbolag med samtliga Södertörnskommuner (med bolag) som kunder skulle få en upphandlingsvolym på cirka 10 miljarder per år.
- Minst 22 personer i Botkyrka, Huddinge, Haninge, Nynäshamn och Tyresö sysslar på heltid med upphandling. Många till på förvaltningarna gör det på deltid. Sammantagen kostnad uppskattades 2005 till mellan 19-24 miljoner.
- Antalet ramavtal pekar på att det förekommer mycket dubbelarbete samtidigt som man på de mindre upphandlingsenheterna är för få för att kunna specialisera sig, följa upp avtal eller kontrollera avtalstroheten.
- Det strategiska upphandlingsarbetet har i vissa fall blivit eftersatt till följd av arbetsbelastningen (alt. underdimensioneringen) på upphandlingsenheterna.
- Bolagens inköpsverksamhet är dåligt kartlagd, men ökad samverkan med kommunerna avseende kompetensutveckling rekommenderas.

Förutsättningar för samarbetet

Telge Inköp AB är positivt till att vidga bolaget så att övriga Södertörnskommuner kan bli delägare och på så vis få en större upphandlingsvolym och bredare kompetens.

För att delta i samverkan ställer man emellertid villkoren att all upphandling i kommunerna och bolagen ska ingå (möjligen stegvist införande) och att styrelsen ska vara professionell.

För att få stora volymer och effektivt bruka organisationens professionella kompetens krävs att *samtliga upphandlingar* – även de på exempelvis kommunernas tekniska förvaltningar – sköts av bolaget.

Förutsättningen för att kunna genomföra uppdraget är att ha kompetenta medarbetare och en *professionell styrelse* som kännetecknas av stor kunskap om inköp.

Samverkans vinster

- Stora volymer vid upphandlingarna ger lägre priser.
- Effektivare arbetsformer då dubbelarbete försvinner när kommunerna inte längre måste upphandla samma varor och tjänster var för sig.
- Upphandlingar på förvaltningsnivå, främst inom de tekniska och sociala områdena, blir mer affärsmässiga och kan föregås av marknadsanalyser.
- Möjlighet att ha specialkompetens, till exempel juridisk och teknisk, som inte ryms i en enskild kommuns upphandlingsorganisation.
- Sårbarheten vad gäller sjukdom och avgångar – speciellt på upphandlingsenheterna i de mindre kommunerna – minskar.

Verksamheternas medverkan

En farhåga som brukar uttalas i samband med att upphandlingssamverkan föreslås centraliseras till någon specifik kommunen är att upphandlingsenheten och verksamheten kommer för långt ifrån varandra. Denna oro ska dock inte överdrivas då man med hjälp av dagens teknik kan samarbeta utan att alltid behöva träffas fysiskt.

Det är dock troligt att det initialt behövs kontaktpersoner i kommunerna som förvaltningarna kan vända sig till när de har allmänna frågor kring ramavtal, upphandlingsrutiner eller liknande.

Det måste dock understrykas att den förväntade besparingen inte är att hänföra till en lägre bemanning inom upphandlingsverksamheten, utan till lägre inköpskostnader.

Fortsatt gång

Södertörnskommunerna ska utifrån denna förstudie ta ställning till om man vill delta i det vidare utredningsarbetet med att ta fram ett formellt förslag till upphandlingssamverkan i ett gemensamt inköpsbolag som respektive fullmäktige får ta ställning till.

Synpunkter Tyresö

En i grunden positiv inställning till ökad upphandlingssamverkan uttrycktes.

Däremot stor tveksamhet till ambitionen att binda sig för att all upphandling ska förläggas till en för flera kommuner gemensam organisation. Det mest naturliga samverkansområdet är ramavtalen, där f ö kommunernas upphandlingschefer redan har identifierat åtta avtalsområden för vilka de bedömer det som möjligt att göra gemensamma upphandlingar.

Flertalet ser det som betydligt svårare att binda sig för att lägga alla specifika upphandlingar i en organisation utanför kommunen. Som exempel på upphandlingar som är svåra att sköta utanför kommunen nämndes entreprenader och mera komplexa upphandlingar av typ OPS-projekt.

En fråga som i sammanhanget ställdes var hur viktigt det är att de ingående kommunerna har gemensamma policier för hänsyn till klimat, miljö och etik i upphandlingarna. Hur stor del av poängen med gemensamma upphandlingar försvinner om kommunerna har olika ambitioner i det hänseendet?

Samverkan inom ramen för ett gemensamt ägt bolag ses som naturligt, gärna med en styrelse utan politiker. Däremot stor tveksamhet till att en kommun har ett dominerande ägande i bolaget.

Frågan om hur det lokala näringslivet påverkas var uppe till diskussion utan att någon klar slutsats drogs.

Till Tyresös bakgrund hör att en avsevärd del av upphandlingarna redan idag samordnas med andra kommuner genom nyttjande av Kommentus och HBV.

En synpunkt som framkom var att det kan vara lämpligt att anordna en hearing med representanter från kommuner som redan ingår i mellankommunal inköpssamverkan i andra regioner (t ex inköp Göteborg och Gävleborg eller gemensam nämnd för Jämtlands kommuners upphandling) innan ställning tas till hur ett uppdrag om upphandlingssamverkan på Södertörn ska utformas.

5. Exploatering Bäverbäcken

Planer finns att bygga 190 bostäder i Bäverbäcken. I området finns viss industriverksamhet Björkanders, Holmgrens och Tyresö rör. Kommunen försöker att hitta andra tomter för industriverksamheten. Tyresö rör kommer att flytta sin verksamhet nu.

6. Kommunens kvalitet i korthet

Tyresö deltar tillsammans med ett 70 tal kommuner i landet i Sveriges kommuner och landstings projekt Kommunens kvalitet i korthet. Syftet med projektet är att underlätta för de förtroendevalda att kunna föra en dialog med medborgarna om hur effektivt skattemedlen används och vad man får för pengarna.

I Tyresö har vi hittills använt Kommunens kvalitet i korthet dels i den interna styrningen av verksamheten dels har vi också informerat medborgarna om mätningar av kvaliteten på kommunens verksamhet via en informationsbroschyr i Mitt i Tyresö och kommunens hemsida. Resultatet av kommunens kvalitet i korthet har också redovisats i årsredovisningen 2008. Däremot har vi inte använt oss av Kommunens kvalitet i korthet för en dialog mellan förtroendevalda och medborgarna.

Tanken är att medborgarna skall informeras om uppnådda kvalitativa resultat i samband med presentationen av årsredovisningen 2009 i Mitt i Tyresö (i april 2010). De förtroendevalda kommer då också att ringa upp medborgarna för att föra en dialog om kommunens verksamhet.

Informationen håller på att ta fram en kommunikationsplan hur vi skall arbeta med kommunikation både externt och internt.

7. Genomgång av investeringsprogram

En genomgång och revidering av investeringsprogrammet gjordes.

- Investeringarna för VA-och renhållningsändamål summeras för sig och textbeskrivningen justeras så att det framgår vilka investeringar som kommer att belasta den skattefinansierade driftbudgeten och vilka som kommer att belasta avgiftskollektiven
- Investeringsbeloppen för tillagningskök senareläggs (2010:12Mkr, 2011: 14 Mkr och >2011: 34 Mkr)
- Grusplan Trollbäcken kallas ”F d Grusplan”
- Ny skola m m i Nybodaområdet, investeringsbeloppen förskjuts (2010:15Mkr, 2011: 65 Mkr, >2011 50 Mkr)
- Beloppen för enkelt avhjälpna hinder ökas till 1,5 Mkr per år
- ”Utredning Tyresövägen, rondell etc” utgår
- Skateboardpark (som nu kostnadsberäknas till 2,5 Mkr) utgår som eget projekt och räknas in i skolprojektet
- 1,3 Mkr läggs till för ”Belysning/motionsspår vid Barnsjön” under tekniska kontoret

8. Ekonomiskt läge

Vi får återkomma till denna punkt vid kommande strategigrupp. En uppdatering har gjorts med hänsyn till ny skatteunderlagsprognos samt sänkta arbetsgivaravgifter. Däremot har vi ännu inte gjort en genomgång av hur det ser ut för de olika verksamheterna. Vi vet att vi kommer att få ökade kostnader för snöröjning samt att man har problem med ekonomin inom äldreomsorgen.